

DISCOVER
— ITS BEAUTY —

Kutaa 1ffaa

FIIXEE
QARSAA
— CABBII —
QOFAA

DR. NAAJII IBRAAHIIM

Fiixee qarsaa cabbii qofaa

'Isa' ...

- Yaada gaarii, ilaalcha gaarii fi miira gaarummaa namoota biroof akka qabaannu nu kakaasa.
- Dhiifama namaaf gochuu, akkasumas waan ofii keenyaaf jaallannu namoota biroof jaallachuu nu barsiisa.
- Garaa qulqulluun akka kolfinu, akkasumas gammachuu fi abdiin akka qabaannu nu kakaasa.
- Namoota biroo ulfinaa fi kabajaan akka ilaallu nu qajeelcha.
- Walitti dhufeenyi nuti namoota waliin qabaannu amala fi haala gaariin kan guutame ta'uu akka qabu nu ajaja.
- Bineensota, simbirrootaa fi naannoo keessa jiraannuuf gara laafummaa akka qabaannu nu barsiisa.
- Maatii keenyaa fi maanguddoota akka kabajnu fi kunuunsinu, akkasumas hiriya gaa'elaa, ijoollee fi miseensota maatii keenyaaf gaarii akka taanu nu qajeelcha.

Waa'ee 'isaa' beekuuf fedhii qabdaa? Mee bal'inaanin isiniif qooda! Akkasumas...

- Namoota dadhaboo, hiyyeessotaa, harka qalleeyyii fi qaama miidhamtoota ta'an akka nyaachifnu fi deeggarru nu jajjabeessa.
- Arjaa, gargaaraa fi tumsa akka taanu nu qajeelcha.
- Hojii tola ooltummaa fi tajaajila hawaasaa irratti bobba'uudhaan yaada gaarii akka qabaannu nuuf dhaama.

- Ilmaan namootaa hundarra caalaan warra namoota biroof waan gaarii godhan akka ta'e nutti hima.
- Namoonni kabajamoo fi ulfaataa ta'an warra irra caalaan soda rabbi qabani fi qajeelummaa guddaa qaban, garaan isaanii qulqulluu fi inaaffaa, jibbaa fi of-tuulummaa irraa qulqullaa'e ta'uu isaanii mirkaneessa.
- Akka yaadnu, xiinxalluu fi sababeeffannu, akkasumas amantii fi murtii keenya ragaa irratti akka hundeessinu nu kakaasa.

Iccitii isaa osoon hin ibsin dura, mee dabalataan...

- Ilmaan namaa hundi gosa, bifa ykn saba isaanii osoo hin ilaalin walqixa akka ta'an nu barsiisa.
- Appartaayidii, loogii gita irratti hundaa'ee fi sanyummaa gosa kamiinuu ni dhorka.
- Nageenya akka eeggannu, nagaa akka babal'isnu, nagaa fi walii galteen lafa kanarra akka jiraannu nu ajaja.
- Haqa namootaatti akka hin darbine, ykn qarshii ykn qabeenya isaanii akka hin hanne nu qajeelcha.
- Namoota qulqulluu ajjeesuu, akkasumas gantummaa, gowwoomsaa fi waliigaltee cabsuu dhorka.
- Jibbaa fi diinummaa namoota biroo irraa akka fagaannu nu qajeelcha.
- Namoota akka hin miine, duuba isaanii akka hin hamanne, akka itti hin qoosne ykn akka hin tuffanne nu qajeelcha.
- Namoota kaan akka hin gowwomsine, soba akka hin dubbanne ykn hamaa akka itti hin yaadne nu ajaja.

- Gara dhugaa, haqa, amanamummaa, arjummaa fi gad of qabuutti nu qajeelcha.
- Uumaa keenya, ofii keenyaa fi namoota biroo wajjin hariiroo gaarii akka qabaannu nu qajeelcha.
- Rabbiin (Waaqa dhugaa tokkicha) Uumaa hundaatti amanuu fi isa qofa gabbaruu akka qabnu nuuf ibsa.
- Adam, Nuuh, Ibraahiim, Muusaa, Iisaa, Muhammad (nageenyi fi rahmatni Rabbii isaan irratti haa jiraatu) dabalatee Ergamtootaa fi Nabiiyoota Rabbii hundatti amanuu nu barsiisa.

Dhugumatti, dhugaa fi milkaa'ina isa dhumaa, tasgabii sammuu dhugaa, gammachuu dhugaa, fayyinaa fi jireenya bara baraatti nama geessa.

'inni' maal akka ta'e isiniif haa himu ...

**MASJIIDA KABAJAMAA, MAKKAA,
SA'WUDI ARABIYA**

Islaamummaadha!

Sammuun namaa loogii ykn dhiphinaan booji'amaa yoo ta'e bareedina ykn dhugaa Islaamummaa gonkumaa beekuu hin danda'u!

Tarii dubbistoonni tokko tokko duraanuu waa'ee Islaamaa yaada dogoggoraa qaban ta'a.

Tarii akka miidiyaadhaan fakkeeffame qofatti hubatani ta'a, shororkeessitoota irratti xiyyeeffachuun namoota muraasa kan osoo amantiin isaanii amanti biraa ta'es shororkeessitoota ta'an.

Tarii waa'ee Islaamaa madda dhugaa hin taane ykn loogii irraa dubbisani ykn dhaga'aniiti ta'a.

Maalumaafuu, waa'ee Islaamaa odeeffannoo amanamaa ta'e argachuuf fedhii yoo qabaattan, kaayyoo fi sammuu qulqulluu ykn banaa ta'een kixiqqaa (booklet) kanaa fi walfaannee ***Bareedina isaa qorachuu*** jedhamu akka dubbistan isin affeera. Kitaabni kunis bareedinaa fi salphaa ta'uu amantaa Islaamaa kan agarsiisudha.

Kana males, mata duree kana keessatti waa'ee wantoota armaan gadii bal'inaan argachuu dandeessu:

- Yaad-rimee qulqulluu Rabbii dhugaa tokkicha, Rabbii Uumaa.
- Akkaataa uumama yunivarsii.
- Uumama keenya.
- Kaayyoo jireenya keenyaa.
- Hafuura keenya.

MASJIDA AL-AQSAA, Al Quds, Paalastaayin

- Yaad-rimee ibaadaa (rabbiin gabbaruu).
- Kaayyoo jireenyaa.
- Karaa gammachuu dhugaa fi gammachuu isa dhumaa itti argattan.
- Jireenya itti aanu keessatti bakka dhumaa keenya.

Akkasumas, waa'ee:

- Amantii Adam fi Hawwaa.
- Bu'uura Islaamaa.
- Gaaffii murteessaa dhala namaa deebisuu.
- Maqaa isaa gaggaarii.
- Ergaa dhumaa.
- Ergamaa xumuraa.

MASJIIDA NABIYYII, MADIINAA, SA'WUDI ARABIYAA

Islaamummaan Gaaffii Murteessaa Dhala Namaa Deebisa

Islaamummaan gaaffilee murteessoo dhala namaa kanneen akka:

- Dhugaan dhumaa maali?
- Eenyutu nu uume?
- Rabbiin jiraa?
- Rabbiin keenya inni dhugaan eenyu?
- Raajiin/Ergamaan Waaqayyoo inni dhumaa eenyu?
- Eenyuun waaqeffachuu qabna?
- Nuti eenyu?
- Sababni nuti as jirruf maali?
- Erga duunee booda maaltu ta'a?
- Jireenyi itti aanu maal fakkaata?
- Bakki dhumaa nuti deemnu maali, Jannata moo Ibibda Jahannam?
- Nageenya sammuu dhugaa, milkaa'inaa fi gammachuu dhugaa argachuu kan dandeenyu akkamitti?
- Jireenya bara baraa argachuu kan dandeenyu akkamitti?

**MASJIIDA SULXAAN AHMAD, ISTAN-
BUL, TARKII**

Goolaba

Waa'ee Islaamumma maddoota dhugaa fi amanamoo ta'an irraa hamma baay'istanii dubbistanii fi barattaniin, amantiin dhugaa Aadamiif Hawwaa fi sanyii isaanii hanga dhuma addunyaa amantiin Islaamaa ta'uu isaa ni hubattu. Amantiin Islaamaa salphaa, loojikaala, ifaa, qabatamaa fi hunda galeessadha.

Bareedinni Islaamummaa daangaa hin qabu, uumaa/rabbii daangaa hin qabne irraa waan dhufeeff.

Rabbiin dhugaa tokkicha, Allaah, Qur'aana bareedaa fi hin jijjiiramne keessatti akkana jedha:

{Har'a Amantii keessan isiniif guuteera, ni'imaawwan kiyyas isin irratti guuteera. Amantiis Islaama isiniif jaa-ladheera.} (5:3)

Rabbiin dhugaa tokkichi (Allaah) Muhaammad (rahmataa fi nageenyi Rabbii isa irra haa jiraatu) Nabiiyyii Isaa isa dhumaa fi xumuraa, dhala namaa hundaaf (Yihuudota, Kiristaanota, Muslimoota, Hinduuwan, Budiistota, warra Rabbiitti hin amanne, warra Agnostkii, fi kanneen biroof ergamaa ta'uu isaa nutti hima).

Rabbiin qajeelfamaa fi ifa Isaa namoota hundaaf dhiyeesseera. Iccitii fi furtuuwwan ittiin tasgabii fi quufa, akkasumas nageenya hafuuraa/ruuhii fi nageenya addunyaa argachuu akka dandeenyu nuuf ibseera.

Islaamummaan dhugaa barbaaduu keenya keessatti haqa, ogeessa, garaa qulqulluu, amanamaa, kaayyoo fi sammuu banaa ta'uu nu barsiisa.

Dhugaa fi bareedina Islaamaa qoradhaa!

Hiika maqaa ijoo Islaamummaa keessatti

Allaah: maqaa sirrii Rabbi dhugaa tokkichaa fi Uumaati. Kanneen armaan gadii maqaa fi amaloota Rabbii keessaa muraasa: Gooftaan Rahmatni isaa Bal'aa Gooftaa, Gara-laafaa, Rahmata godhaa, Gooftaa Ol'aanaa, Qulqulluu, Bualchaa, Eebbifamaa, Madda Nagaa fi Guutuu, Abbaa Murtii, Hundumaa beekaa, Kan Hunda Argu, Hunduma Dhaga'aa, Guddaa, Hundaaf Dhiifama godhaa, Hundarra Ol'aanaa.

Muhammad: Nabiyyii Rabbii isa dhumaa Allaah irraa, Waaqa irraa ergame. Rabbiin dhala namaa hundaaf ergamaa godhee isa erge . Muhammad namootni Rabbii isa Uumaa ta'e qofa akka gabbaran ajaje. Nabi Muhaammad umurii isaanii guutuu ergaa kanaa fi barsiisa Islaamaa namoota birootti dabarsee, dhala namaatiif fakkeenya gaarii ta'aniiru.

Qur'aana Ulfina qabeessa ta'e: Jecha Rabbii isa dhumaa akka Nabi Muhammaditti bu'etti. Quraanni waa'ee uumama rabbii beekumsa guutuu ta'een dubbata. Dhugaa mul'isuudhaan ilma namaa karaa dhugaatti affeera. Namoota hubachuu fi barsiisa isaa hojiirra oolchuuf yeroo carraaqanitti sadarkaa hafuuraa, naamusaa, hubannoo sammuu fi hawaasummaa isa olaanaatti ol guddisa.

**Rabbiin Afaan
Arabaatiin**

**Rabbi
(Waaqa dhugaa)
kadhatu**

**Qur'aana Ulfina
qabeessa**

**Muhammad
afaan
Arabaatiin**

Islaamummaa: jechuun Rabbi dhugaa tokkichaaf bitamuudha. Islaamummaan karra jireenya gammachuu, qabiyyee fi jireenya bara baraa Rabbii tokkicha dhugaa fi ergamaa Isaa isa dhumaa Muhaammaditti amanuudhaan, akkasumas ragaa kana dhageessisuun akka ta’e nu barsiisa: “Rabbiin malee haqaan gabbaramaan biraa akka hin jirre ragaan baha, Muhammad Ergamaa Rabbii akka ta’es ragaa nan ba’a.” Akkasumas Islaamummaan Rabbi fi Nabiyyoota isaatti amanuun qofti tasgabpii sammuu, gammachuu, fayyina argachuuf gahaa akka hin taane nutti hima! Fedhii Rabbiis, Rabbii Uumaa qofaaf ajajamuu fi gabbaru qabna.

Muslimni: nama Rabbii Uumaatiif (Allaah) bitama ta’eedha. Muslimoonni Rabbiitti iimaana ni qabu, hojii gaggaariille ni hojjatu. Abboommii Muhammad, lisa fi Nabiyyoonni hundi barsiisanii fi ajajaman kan akka Waaqa dhugaa tokkotti amanuu, kadhachuu, sujuuduu fi jilbeenfachuu, ibaadaa, sooma, sadaqaa kennuu, “yoo Rabbi fedhe (Inshaa Allaah)” gara fuulduraatti waan tokkoof, akkasumas nagaa lisa fi Raajotaan “Nageenyi siif haa ta’u (Assalaamu alaykum)” jedhu fayyadamuudhaan.

Masjiidni (Masjida): jechuun bakka sujuudaa qulqulluu kan Muslimoonni irra caalaa salaataa fi Rabbiin gabbaruuf (ibaadaaf) itti fayyadaman agarsiisa. Kana malees, Masjiidni gid dugala tasgabbaa’aa fi nagaa qabeessa ta’e kan Allaah (Rabbiin) yaadachuu fi Isa kadhachuu, Qur’aana kabajamaa qara’uu, akkasumas waa’ee barsiisa Islaamaa fi qajeelfama Nabi Muhaammad ﷺ barachuuf adda ta’eedha. Tajaajila amantii, hawaasummaa, tola ooltummaa, fi barnootaa hawaasaaf kan kennuudha.

Fedhii waan haaraa beekuu qabdaa?

Waa'ee Islaamaa odeeffannoo dabalataa fi bal'aa ta'e argachuuf fedhii yoo qabaattan marsariitii keenya daawwadhaa:

www.discoveritsbeauty.com

Walfaannee Bareedina isaa Qorachuu:

1. Fiixee qarsaa cabbii qofaa
2. Amantii Adam fi Hawwaa
3. Bu'uura Islaamaa
4. Gaaffii murteessaa dhala namaa deebisuu
5. Maqaa isaa gaggaarii
6. Ergaa dhumaa
7. Ergamaa xumuraa

MARSARIITII ISLAAMAA BU'AA QABEESSO TA'AN:

<http://www.allahsquran.com>

<http://www.quranexplorer.com>

<http://www.islamhouse.com>

<http://www.edialogue.org>

<http://www.islamreligion.com>

<http://www.newmuslimguide.com>

<http://www.guidetoislam.com>

Ragaa Iimaanaa (karra Islaamummaa):

“Rabbiin malee haqaan gabbaramaan biraa akka hin jirre ragaan baha, Muhammad Ergamaa Rabii akka ta’es ragaa nan ba’a.”

Afaan Arabaatiin akkas jedha:

اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمد رسول الله

kan akkanatti dhaga’amu:

**ASH-HADU AN-LAA ILAAHA ILLALLAAH,
WA ASH-HADU ANNA MUHAMMADAN
RASUULU-LLAAH.**

Kun ragaa iimaanaa namni tokko Islaamummaa fudhachuuf sa-galee dhageessisuu qabuudha; dhugaa, bareedinaa fi salphaa ta’uu Islaamaa gabaabsee ibsa.

DISCOVER

— ITS BEAUTY —

WWW.DISCOVERITSBEAUTY.COM

Scan godhaa

GLOBAL ACADEMY FOR TRANSLATION AND EDUCATION (GATE)
LONDON | THE UNITED KINGDOM

Kan hiikame AL ANDALUS GROUP LTD
<http://www.alandalusgroup.org>

كتاب رأس الجبل الجليدي بلغة الأوروامو